

1 april 2015

De Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland, verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. G.M.J. van Oijen, advocaat te 's-Hertogenbosch,

tegen:

pater [naam],
geboren op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
lid van de Orde van de Nederlandse Jezuïten,
juridisch adviseur: mr. P.J. Klein Gunnewiek, advocaat te Utrecht.

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 29 september 2014.

Op 29 oktober 2014 is bij de griffie een verweerschrift ingekomen van aangeklaagde.

De klachtencommissie heeft voorts kennis genomen van het e-mailbericht van pater [naam], provinciaal overste van de Orde van de Nederlandse en Vlaamse Jezuïten van 17 november 2014.

Op 18 februari 2015 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen met zijn partner, mevrouw [naam] en heeft zijn standpunt nader toegelicht. Klager werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur, mr. Van Oijen.

Aangeklaagde is verschenen en werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mr. Klein Gunnewiek. Namens de Orde is verschenen pater [naam], vicaris.

Partijen zijn gescheiden gehoord.

2. De klacht (zakelijk weergegeven)

2.1. Klager is in de periode van [jaartal] en [jaartal], gedurende kampeervakanties in Frankrijk, seksueel misbruikt door aangeklaagde. Aangeklaagde was pastoor in de [parochie] waar klager misdienaar was. Tevens bediende klager het kerkorgel en zong hij in het koor.

2.2 Klager is geboren in [plaats] en komt uit een gezin van drie kinderen. Klager is katholiek opgevoed. In [jaartal], toen klager ongeveer zes jaar oud was, verhuisde het gezin naar [plaats]. Klager was van jongs af aan zeer actief in de kerk van de [parochie] te [plaats]. Zo was hij van [jaartal] tot [jaartal] misdienaar, was hij koorlid van [jaartal] tot [jaartal] en

bespeelde hij het kerkorgel van [jaartal] tot [jaartal]. Medio jaren [periode] werd aangeklaagde tot pastoor benoemd in de [parochie]. Klager en aangeklaagde leerden elkaar door alle activiteiten van klager in de kerk goed kennen en er ontstond een vriendschap tussen hen. Klager zag in aangeklaagde een soort vader of mentor. Door de vriendschap kwamen klager en aangeklaagde veelvuldig bij elkaar over de vloer. Ook gingen zij samen naar concerten en bezochten zij vrienden. Klager is meerdere malen met aangeklaagde met vakantie geweest. Tijdens de vakanties werden tal van culturele activiteiten ontplooid.

Klager en aangeklaagde hadden al meerdere vakanties doorgebracht zonder dat er iets onoorbaars gebeurde. Tijdens een kampeervakantie in oktober [jaartal] in [land] heeft aangeklaagde klager voor het eerst betast. Klager en aangeklaagde sliepen samen in een tentje. Klager herinnert zich dat hij 's ochtends wakker werd en dat hij voelde dat aangeklaagde met zijn hand in zijn onderbroek zat. Aangeklaagde hield daarbij klagers geslachtsdeel vast. Klager versteende en durfde niet te reageren. Hij deed alsof hij sliep in de hoop dat aangeklaagde zijn hand terug zou trekken; de greep was stevig en klager kon zich er niet uit losdraaien. In de herinnering van klager duurde het wel 30 minuten voordat aangeklaagde zijn hand eindelijk terug trok. Klager durfde over het gebeurde niets te zeggen tegen aangeklaagde. Klager probeerde het voorval te vergeten en vertrouwde erop dat het niet weer zou gebeuren; klager genoot voor het overige van de vakanties met aangeklaagde. Tijdens twee latere kampeervakanties in het voorjaar en de zomer van [jaartal] heeft aangeklaagde echter op dezelfde wijze het geslachtsdeel van klager vastgepakt. Klager schaamde zich voor de voorvallen en durfde er niet met aangeklaagde over te spreken. In [jaartal] is het contact tussen klager en aangeklaagde verbroken vanwege een conflict dat zich op een ander terrein in de parochie voordeed.

2.3. Het seksueel misbruik heeft een grote impact gehad op het leven van klager. Klager raakte in een identiteitscrisis en vroeg zich af of hij misschien homoseksueel was. Klager is met verschillende opleidingen begonnen maar heeft ze niet afgemaakt. Klager heeft vanaf [jaartal] verschillende functies vervuld, in het bijzonder op het terrein van de IT. Klager is in [jaartal] gehuwd en heeft twee kinderen. In [jaartal] is hij gescheiden en thans is hij samen met zijn vriendin, mevrouw [naam].

Klager voelt zich ernstig gekwetst en aangetast in zijn persoonlijke integriteit. Door hetgeen hem is overkomen en de schaamte om ervoor te spreken heeft klager zich in een sociaal isolement gevoeld.

2.4. Klager wil met het indienen van zijn klacht bereiken dat de verantwoordelijken binnen de kerk beseffen en inzien dat er met de verwerpelijke daden zoals klager die heeft omschreven onnoemelijke schade, materieel maar ook immaterieel is aangericht bij klager. Klager vindt dat deze daden niet ongestraft mogen blijven. Klager hoopt dat het doorlopen van de klachtprocedure hem in staat stelt de traumatische gebeurtenissen uit zijn jeugd en de gevolgen daarvan achter zich te laten. Voorts hoopt hij dat zijn verhaal ertoe kan bijdragen dat seksueel misbruik binnen de kerk voor de toekomst kan worden voorkomen.

3. Het verweerschrift (zakelijk weergegeven)

Aangeklaagde heeft in zijn verweerschrift en ter zitting bevestigd dat er sprake was van een vriendschap tussen hem en klager en dat zij meerdere keren samen met vakantie zijn gegaan. Aangeklaagde heeft bevestigd dat er een grote afhankelijkheid van klager jegens aangeklaagde bestond en hij, achteraf gezien, meer afstand had moeten bewaren. Aangeklaagde heeft voorts bevestigd dat de handelingen die klager hem verwijt eenmaal hebben plaatsgevonden. Aangeklaagde heeft ter zitting ontkend dat er een tweede of derde handeling zou zijn gevolgd. Schriftelijk heeft aangeklaagde verklaard dat het hem onwaarschijnlijk lijkt dat klager nogmaals een reis met hem zou willen maken, gelet op zijn

eerdere ervaringen. Aangeklaagde heeft verklaard dat hij het zichzelf achteraf kwalijk neemt dat dit is gebeurd. Aangeklaagde betuigt dan ook zijn spijt aan klager voor zijn gedrag en het eindigen van een eerst zo goede relatie op deze nare manier.

Ter zitting heeft pater [naam] opgemerkt dat het hem spijt dat door een misverstand de weg van mediation niet is bewandeld. Het aanbod van de orde hiertoe en het klaagschrift hebben elkaar gekruist. Ter zitting heeft pater [naam] nogmaals zijn bereidheid uitgesproken om met klager in gesprek te gaan.

4. De beoordeling

4.1. Volgens de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van de Procedure.

4.3. Er zijn ongeveer vijftienvintig jaar verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagde verwijt zich hebben voorgedaan. Alleen al door het verstrijken der jaren zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klager schetst hebben plaatsgevonden. De Klachtencommissie acht aannemelijk dat klager gedurende zijn kampeervakanties met aangeklaagde in de jaren [periode] door aangeklaagde seksueel is misbruikt.

Het misbruik bestond uit het stevig vastpakken/omklemmen van het geslachtsdeel van klager door aangeklaagde. Aangeklaagde heeft erkend dat dit misbruik eenmaal is voorgekomen. Voor de klachtencommissie is aannemelijk dat de handelingen ook een tweede en derde maal zijn gepleegd. Aangeklaagde heeft ter zitting weliswaar een herhaling van de handelingen ontkend; in het verweerschrift is aangeklaagde minder stellig. Aangeklaagde verklaart daarin slechts dat een herhaling (*van de handelingen*) hem onwaarschijnlijk lijkt en het vreemd zou zijn geweest als klager desondanks weer een reis zou willen maken. Deze rationele denkwijze wordt echter niet gesteund door een schriftelijke ontkenning en staat daarmee tegenover de authentieke, consistente en gedetailleerde verklaring van klager dat het misbruik drie maal heeft plaatsgevonden.

4.4. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met misbruik van gezag en gezien de afhankelijkheidsrelatie waarin klager stond tot aangeklaagde hoogst kwalijk is geweest. Klager was ten tijde van de aanvang van het misbruik [leeftijd] jaar oud. Aangeklaagde was voor hem een persoon in wie hij vertrouwen mocht hebben.

4.5. De Klachtencommissie hoopt dat de gegrondverklaring van de klacht kan bijdragen aan de vermindering van het leed dat klager is aangedaan.

4.6. De Klachtencommissie wijst klager erop dat hij zich, bij een gegrondverklaring van de klacht door de Provinciaal overste van de Orde van de Nederlandse Jezuïeten, voor het verkrijgen van schadevergoeding kan wenden tot de Compensatiecommissie.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de provinciaal overste van de Orde van de Nederlandse Jezuïten de klacht gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 1 april 2015 door mr. C.C. de Rijke-Maas, voorzitter, mr. M.P.P.M. Merx en drs. A.A.M. Oostveen, leden, bijgestaan door mr. J.C. Quint, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager en aangeklaagde en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de kerkelijk gezagsdrager en aan klager en aangeklaagde verzonden.

Op grond van artikel 21.1 van de Procedure stelt de kerkelijk gezagsdrager binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager en aangeklaagde schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies heeft genomen.

Op grond van artikel 21.3 van de Procedure geeft de kerkelijk gezagsdrager daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van artikel 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de kerkelijk gezagsdrager.